

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
nalkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy óra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 285. szám.

Csütörtök, december 12

Szociális politika.

Budapest, 1901. december 11.

A budapesti munkanélküliek kérvénye két napon át foglalkoztatta a képviselőházat. Az összes szónokok, egynek kivételével, aki kissé ridegebb hangon szólt, de szintén a mellett volt, hogy a szükségbe jutott munkásokon lehetőleg segíteni kell, az összes szónokok a kérvény lehető figyelembevételét mellett érveltek, úgy, hogy semmiféle kormány sem háríthatná el magát könnyen, hogy a munkanélküliek sorsa fölött egyszerűen napi-rendre térjen. ~~W. Brájer~~ buzgalma, mely majdnem egyedül végezte a vitát, ami a kormányt illeti, teljesen felesleges volt, mert nyitott ajtónak rontott s olyasmit forszírozott, mire a kormány minden rábeszélés nélkül előre elszánta magát. E felől Széll Kálmán miniszterelnök minden kételyt eloszlatozott és ha van különbség a munkások legtulzabb védői és a miniszterelnök közt, úgy az csak abban áll, hogy azok éppen tulzók, míg a miniszterelnök a munkásokat csupán a társadalom egy tagjának tekinti s ügyüket a fennálló rend keretében akarja elősegíteni. Hogy az ellenzék a tárgyalást mellesleg taktikai céljaira is kihasználja iparkodott, az nem lep meg senkit. A függetlenségi párt kedvezőnek tartotta az alkalmat, hogy a külön vámtérlet mellett csináljon propagandát. Szónokai azt állították, hogy külön vámtérlet mellett nem lennének munkanélküliek, mert a hazai ipar sikerrel törekednék a hazai fogyasztást fedezni, miáltal 100—150 millió forinttal több munkabér kerülne évente kifizetésre. E tézis ellen, mely annyira megvesztegeti a fület, igen fontos és igen felvilágosító érveket hozott fel a miniszterelnök. Hogy mennyire ellenfelei felett áll, azt fényesen bebizonyította azzal is, midőn azzal az állítással, hogy ipari termékekkel a munka eredménye kivetetik, azt a megdöbbenetetlen igazságot állította szembe, hogy egyáltalán nincs produktum,

melyben nincs összehordva a munka bizonyos mennyisége és hogy eszerint nyereszterményeinkkel mi szintén a munka eredményét exportáljuk.

A néppárt nagyon alárendelt szerepet játszott e vitában, dacára annak, hogy majdnem minden pap-tagját tüzbe küldte. Rakovszky István azzal tünt ki, hogy a rendkívül hosszú kérvény felolvasását követelte. Miután sem ő, sem más nem hallgatta komoly figyelemmel a jegyzőt, ki a kérvényt felolvasta, azt kell hinnünk, hogy valami taktikai mesterkedés volt a szándék, mely azonban teljesen kudarcot vallott.

De ha a kormány kapacitálására felesleges volt is a két napi vita, sok tekintetben talán még sem volt egészen haszontalan. Nem becstülük mindenütt helyesen a munka értékét s egy erős munkásosztály fontosságát a nemzeti gazdaságra és nem minden körben ismerik el jogát emberhez méltó léthez. Ezért nem árt, ha adott alkalommal munkásügyekről vitatkoznak a képviselőházban. Korszerű nézetek terjednek el ezzel s maga a munka értékben nyer általa. Széll Kálmán nem boesátkozott ugyan elméleti fejtegetésekbe ezuttal, de kijelentette, hogy a kérvény ama pontjainak teljesítésére, melyeket jóváhagyhatónak tart, javaslatokat fog tenni s majd a majd megvitatásakor az elméleti fejtegetések elől sem fog kitérni. Azt azonban már ma megmondta, hogy csak oly akciók javára lesz kapható, melyek nem ütköznek a létező rendbe, hanem ebbe organikusán beleilleszkednek. Az ilyen szociális politika mindazok tetszésével találkozik, kik pártolják az okos haladást és a humanizmus tettekben való megnyilatkozását. Ez a szociálpolitika nem ismer ellentétet tőke és munka közt, hanem csak harmonikus együttműködést mindkettő javára, vala mint a nagy öszesség javára is, melyben utolsó sorban minden érdeknek öszesse kell futni.

L. L.

Vörös kereszt

Nagybecskerek, december 12.

Az országos vörös kereszt egyesület elnöke, gróf Csek onics Endre, v. b. t. t. a következő köriratot intézte az összes megyei, vidéki és városi választmányokhoz és fiókegyletekhez az évi közgyűlések megtartása és az évi jelentések beküldése tárgyában.

Tekintetes választmány!

Minden oly mozzanat, mely intézményünk fejlődésével kapcsolatban áll és az országos közgyűlés óta felmerült, hivatalos közlönyünkben felemlítést nyert s így azokra ezuttal nem terjeszkedünk ki.

Bátrak vagyunk azonban a t. választmány szives figyelmét az alapszabályok 14., illetve 27. és 28. §-aira felhívni.

E szakaszok határozzák meg, hogy a városi választmányok és fiókegyletek az 1901. évi pénztári számadásaikat december hó végével zárják le és a jövő hóban megtartandó közgyűlés elé terjesztik megvizsgálás és jóváhagyás végett, melynek megtörténtével az évi jelentést a számadásokkal és a központi pénztárt illető hányadokkal együtt legkésőbb február hó 5-éig küldik be a központi igazgatósághoz és pedig a városi választmányok és azon fiókegyletek, a melyek megyei vagy vidéki választmányhoz nem tartoznak, közvetlenül, míg a többiek az illetékes megyei vagy vidéki választmány útján.

A megyei és vidéki választmányok záró üléseit február hóban tartják, a melyen az ügyvezetésük alatt álló fiókegyletek évi jelentéseit és számadásait tárgyalják s azokat legkésőbb február hó 20-áig a központi igazgatósághoz közvetítik.

Azon tiszteletteljes kéressel fordulunk ezuttal összes választmányainkhoz és fiókegyleteinkhez, hogy a közgyűlést, illetve záró ülést megtartani s az 1901. évi működéséről szóló jelentést, az esetleg az országos közgyűlés elé terjesztendő indítványokkal együtt, továbbá a pénztári számadásokat és a betűrendben egybeállított névsorokat, valamint a tagsági díjaknak 50%-át képező hányadokat, a megállapított időben hozzánk juttatni sziveskedjenek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A kedélyes férj.

Mikor a „másik“ elment, a férj hátával a kandallóhoz támaszkodott s lenézett a feleségére. Karcos, szép természetű ember volt, kitünően illett neki a feszes kabát s egyenruhában pompás alak lett volna. A feje kopasz volt s e miatt intelligensnek látszott. Kicsiny oldal-szakállt s hegyesre pödört bajuszt viselt; a szemei nagyon élénken ragyogtak. Az asszony szinte összezugorodott a széken; rendetlen, összekuszált haja leomlott hosszú sovány kezeire, amelyekkel eltakarta az arcát. A férj lenézett rá, sűrű fekete szemöldökeit összehúzva s az ajkait összeszorítva. De csakhamar kiderült az arca, sőt fütörészni is kezdett.

— Volna valami kifogása ellene — kérdezte, — ha rágyujtanék egy szivarra?

— Az asszony összerezett s zavartan tekintett a férjére. Remegett az ajka. Csinos volt az arca, de egy kissé sovány. A szemei, bár nem sirt, nedvesek és bágyadtak voltak. A férj egyre csak nézett reá s folyton mosolygott. Kigombolta a kabátját s elővette a szivar-tárcáját.

— Jól tudom, — szólt aztán, — hogy az én nyugodtságotam a mi körülményeink között igen könnyen csak tettetésnek tarthatja, de

igazán szeretném, ha így kedélyesen kibeszélgetnők magunkat.

— Kedélyesen! — válaszolt az asszony meglepetve.

— Igen, csak kedélyesen. Természetesen az ön hiúságának sokkal jobban bizelegne, ha a hajamat tépném dühömben, — ha ugyan volna még hajam — s elkeseredésemben olyan nagy szavakkal dobálóznám, mint a színpadon szokás. De ennyire nem terjed az én udvariaságom. Másrészt azonban nem szeretnék önnek kellemetlen dolgokat sem mondani. Legyen tehát ön is oly nyugodt és kedélyes, mint én! Hiszen úgy sem változathatunk azon, hogy a helyzetünk egy kissé drámai; de azért még sincs semmi szükségünk arra, hogy egész színpadi jelenetet játszunk végig. Tehát mondja csak, mennyi ideje, hogy ön én hozzám hűtelen?

Az asszony fölugrott s föl-alá járkált a szobában.

— Micsoda joga van önnek ahhoz, hogy nekem szemrehányásokat tegyen? Hát ön én hozzám mióta hűtelen? Igen, ön!! Mióta a felesége vagyok, azóta hány asszony

Megállott a férje előtt, aki nevetett, mintha ez mind csak tréfa volna.

— Csodálatos! Ezt a frázist valami regényben olvasta . . . Csak hogy kedves gyermekem ki nem vagyunk regényhősök. Ez tulajdonképpen mellékes dolog, de önt e tekintetben mégis föl kell világosítanom. Ha én is olyan mindennapi ember és olyan közönséges férj volnék, mint a többi, akkor nagyon egyszerű volna a válaszom: ez a szívnem és nem az észnek a dolga. Egy normális férjben a leghatalmasabb érzések egyike az a szükségesség, hogy a felesége egyedül és kizárólag csak az övé legyen. És e szerint is cselekszik. Hogy az otthonán kívül miként viselkedik és miket művel, az közömbös dolog. Én azonban nem vagyok normális férj s bármi volt is ön reám nézve akkor, amikor nőül vettem, — most egyáltalán nem törődöm azzal, hogy hűtlen e hozzám, vagy nem. Csak az az egy dolog bánt engem, — igazán csak ez az egy, — hogy ön kényszerített arra, hogy tetten érjem. Ön igazán nem értett ehhez a játékhöz.

Az asszony bámulva nézett reá, majd megfordult s megint izgatottan járt kelt a szobában.

— Igen, ez talán gorombaság: de ön csak ugyan nem értett ehhez a játékhöz! Én — persze csak hallgatagon — csupán csak annyit követeltem, hogy ne tegyen engem nevetségessé. Én önt sohasem tettem nevetségessé; sohasem kívántam, hogy itt a házban fogadja a barátainkat vagy valami ilyesfélét sohasem követeltem öntől. Mig ön — itt a saját házamban

Vállat von s leverte a hamut a szivar-járól.

— Látja — folytatta tovább — engem

Kérjük továbbá velünk azon változásokat közölni, a melyek az elmúlt év folyamán a t. választmányok által háboru esetén berendezendő tartalékkórházak, betegnyugvó és betegüdítő állomások, kiegészítő kórházak és üdülőhelyek állományában és előkészítő munkálataiban beállottak.

Hazánk kedvezőtlen közgazdasági viszonyai az ország számos pontján szükségessé teszik, hogy egyesületünk a társadalmi jóléte érdekében nemes versenyében tevékeny részt vegyen, ily módon bizonyítván be intézményünk szükségességét.

A szegény nép nyomorának enyhítése nem jár szükségképen az alaptőke tetemes apadásával, mert hiszen az ily kiadások fedezésére szolgálnak a tánevigalmak, műkedvelői előadások stb. jövedelmei s kérjük is a t. választmányt, hogy lehetőleg ily vigalmi bizottságokat szervezni s előadásokat, táncmultságokat jótékony célra rendezni sziveskedjenek.

Az eredményről, a mennyiben az adatok rendelkezésünkre bocsátatnak, készséggel fogunk havi folyóiratunkban említést tenni.

Az évi jelentés szerkesztéséhez szükséges nyomtatványokat kívánatra postafordultával küldjük meg a t. választmány részére.

Hazafias üdvözléttel

Budapest, 1901. évi december hó 10-én.

Az igazgatóság nevében:

Gróf Csekonics Endre s. k.,

v. b. t. tanácsos, kir. főosztályokmester, elnök.

Babarczy-Schwartz Ottó tr. s. k.,

u. kir. udvari tanácsos, főigazgató.

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/8 óráig nyitva marad.

December 15. Szabad lyceum d. u. 5 órakor.
 „ 15. A Rackovics-alap bizottságának ülése déli-
 előtt 10 órakor.
 „ 16. A megyei központi választmány ülése d. e.
 10 órakor.
 „ 15. Os-Budavár a kaszinóban
 „ 16. Jótékony est a színházban.
 „ 16. Tisztújító megyei közgyűlés
 Január 11. A jótékony nőegylet mulatsága a kaszinóban.

— **A megyés püspök körlevele.** Desseffy Sándor megyés püspök ma küldötte szét december havi XVI. körlevelét, mely a plébániákat érdeklő egyházi értesítéseken kívül a kanonoki előléptetéseket és egyéb egyházmegyei változásokat közli, melyekről már hírt adtunk.

nagyon kellemetlen dilemmába juttatott! Most vagy el kell önt üznom s erélyesen el kell bannom egy urral, a ki ellen különben a világon semmi kifogásom sincsen, aki egyike legregibb barátainknak s csak úgy tett, a hogyan én magam is számtalanszor cselekedtem, vagy pedig a megbocsátó férj nevéseges szerepét kell elvállalnom s meg kell engednem neki, hogy engem kinevessen. Gondolja csak meg a dolgot! Vagy verekednem kell egy emberrel, aki iskolatársam volt, vagy pedig becstelennek kell magamnak előtte feltüntetnem. Látja, ez egy nőnek a műve.

S kedélyesen elnevette magát.

— Attól félek, hogy nagyon hosszú beszédet mondok s mindjárt áttérek a gyakorlati részletekre. Természetesen nem fogom önt elüzni; azt hiszem, hogy az az ur meg fogja érteni az eljárásomat. A körülményeim olyanok, hogy reám nézve a legjobb, ha nős ember vagyok. De a pletykákat nem bírom tűrni. A cselédeknek és egyéb népségnek már fizetett, hogy hallgassanak?

Vége most már kitört az asszony:

— Valóságos ördög! — kiáltott dühösen.

— Utálatos ördög!

— Edes kis szívem! Meg vagyok róla

— **Kinevezés.** A hivatalos lap mai száma közli: A pénzügyminiszter a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához Tóth Mihály szolnoki, Szabó Akos nagyvárad, Laukó Dezső dr. lóvai, Benedek Endre pozsonyi és Fehér Géza győri pénzügyi fogalmazókat pénzügyi titkárokká végleges minőségben kinevezte.

— **Miniszter a magyarságért.** Alig van nap, hogy egy vagy más intézkedésben ne nyilvánulna az első magyar gazdának Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek az ő népe iránt való gondossága. Egy ma érkezett leiratában a magyar nyelvet veszi gondjába. A miniszter ugyanis a kisjésuai magyar nyelvtanítók és közművelődési egyesületnek, valamint Aurélháza községnek egy-egy a megállapított minta szerint egybeállított népkönyvtárat, ezenkívül könyvszekrényt beszerzésére megfelelő összeget adományozott.

— **Torontali községek nemeslelkűsége.** Mint értesülünk a vörös kereszt-egylet központi igazgatóságához a közel multban ismét érkeztek becses ajánlatok, a melyek háboru esetére sebesült és beteg katonák gondozását biztosítják. Egyes ajánlattevők pedig a 10-14 év előtt tett ajánlataikat most ismét megújították. Érdekes, hogy a legújabb 13 ajánlat között nem kevesebb mint 4 torontalmegyei községekből jött. Ezek a következők:

Antalfalva község 50 lábbadozó katona részére az iskola-épületében kiegészítő kórházat rendez be. A község az átveendő lábbadozók teljes ellátása és ápolásáról 400 korona erejéig ingyen gondoskodik. Az orvosi szolgálatot dr. Plechl Kálmán községi orvos fogja teljesíteni. A lábbadozók beszállítása községi előfogatokkal történik. Tudósító: Himessy Emil segédjegyző.

Dolova község kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy iskola-épületében kiegészítő kórházat létesít 50 könnyű beteg vagy sebesült számára, a kiket ingyen fog gondoztatni. Kezelő orvosi teendőket dr. Schaffer Nándor községi orvos és a tudósító teendőket Sztojanov Vitályos segédjegyző fogja végezni. A lábbadozóknak Pancsováról leendő beszállításáról gondoskodva van.

Kis-Tószeg község késznek nyilatkozott 35 lábbadozó harcos ingyenes ellátására és ápolására. Az orvosi és tudósító teendőket dr. Rapp Jakab körorvos fogja végezni.

Nagy-Tószeg község 50 lábbadozó harcos ingyenes ellátására és ápolására vállalt kötelezettséget. Kezelő orvosa és egyidejűleg tudósítója dr. Rapp Jakab körorvos.

— **A nagyikindai izr. hitközség** folyó hó 8-ikán tartott rendes évi közgyűlésén egyhangu felkiáltással Dózsa Himer kir. aljárásbíró a hitközség, valamint az iskolaszék elnökévé választotta.

győződve, hogy ön ezt a dolgot csodálatra méltó ügyességgel intézte el. Na mondja meg csak egész bátran! Nekem nem nagy örömem telne benne, ha a cselédek a konyhában ki nevetnének.

— Csak egy tudta, a komornám. Neki meg ékszereket, meg pénzt adtam.

— **Annak a csinos leánynak?** Na, ha az embernek már mindenáron zsarolóval akad dolga, mégis csak jobb, ha a zsaroló legalább csinos... Legyen olyan szives, mondja meg neki, hogy szépen tiszteltetem s ha befogja a száját, olyan helyet szerzek, a hol még sokra viheti! De az istenért, legyen óvatos! A menyőre csak lehetséges, annyira különváltan fogunk élni; de a mint mondtam, a körülményeimnél fogva nagyon kívánatos, hogy legyen feleségem, tekintélyes háztartásom és egyéb ilyesmin.

Az asszony zokogva ment ki a szobából...

A férfi ajkáról eltűnt a mosoly. Mintha kövé vált volna, vagy öt percig meg se mozdult úgy állt a ketyegő óra mellett. Aztán igen biztos, határozott léptekkel ő is kiment a szobából, nyugodtan betéve maga után az ajtót.

D. S. Street.

— **A magyar vörös-kereszt Oroszországban.** Az országos vörös-kereszt-egylet választmányi legutóbbi választmányi ülésében kimondta, hogy a jövő évben Oroszországban Szent-Pétervárott tartandó VII. nemzetközi vörös kereszt értekezleten magát képviseltetni fogja. A részvételre jelentkeztek: Csekonics Endre gróf, elnök, Farkas László dr., főjegyző, Latinovits Géza főmegbízott helyettes és Karátsonyi Aladár gróf megbízott.

— **A jégpálya felügyelője** értesíti a kereselyező közönséget, hogy évad-jegyek dr. Steinbach Béla pénztárosnál kaphatók. Előjegyzéseket a pénz lefizetése mellett szivességből Rósa Ignác ur kereskedésében is elfogadják. Jegy ára december 16-ika előtt váltva 8 korona, később váltva 10 korona, diák egy 4 korona. A kiknek tavaly is volt évad-jegyük és jegyüket december 16-ika előtt megváltják, 6 koronát, diákok 3 koronát fizetnek.

— **Az építkezési bizottság** ülése. A városi építkezési bizottság tegnap délután Grandjean József dr. polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen részt vettek Zachariás József táncos, Mattanovich György jegyző, Jakobi Gábor mérnök, Kühn János és Scheller Gyula bizottsági tagok, továbbá Tomasevits Gyula honvéd őrnagy, Úveges Imre főhadnagy kezelő-tiszt, Keilner Miksa kir. mérnök. Az ülés egyetlen tárgya volt a honvéd laktanya falain még hónapokkal ezelőtt észlelt repedések iránt való intézkedés. A bizottság a helyszínén alaposan megvizsgálta a repedéseket s miután azt tapasztalta, hogy ezek a repedések jelentéktelenek s aggodalomra okot nem szolgáltatna, egyelőre semmiféle intézkedés szükségeségét nem látja fenforogni. Egyben elhatározta a bizottság, hogy a városi mérnök kísérje figyelmével ezeket a repedéseket s ha netalán aggodalomra adnának okokat, tegyen azonnal jelentést.

— **Nőegyleti bál.** A „Nagybecskereki jótékony nőegylet“ saját pénztára, illetve gyámoltjai javára jövő évi január hó 11-ikén bált rendez. A nő-egylet elnöksége a rendező-bizottságba elnökül Daniel Ferenc, alelnökül dr. Demkó Endre és Marton Andor, titkárul Semsey Gyula, háznagynak Mihálovich Pista, jegyzőül Demkó Pista, pénztárosnak Szávicz Sándor urakat kérte föl azzal, hogy a bálrendező bizottságot megalakítsák. A rendező-bizottság tagjait most kéri föl s hisszük, hogy — tekintve a jótékony célt — abban minél többen részt vesznek, ez által is már előre biztosítandó a nőegyleti bál anyagi és erkölcsi sikerét.

— **Adakozás.** A december 16-iki jótékony ünnep javára újabb adakoztak: Karátsonyi Aladárné grófné 100 koronát, öz. Csekonics Jánosné grófné 20 koronát, Muncsics Emília urnő 30 koronát, a nagybecskereki népbank 20 koronát.

— **A tegnapi gyilkosság.** Ma délelőtt boncolták fel a tegnapi gyilkosság áldozatának, Uroševits Milicának holttestét az ügyészség engedélyével a meggyilkolt Brankovics utcai lakásán. A boncolásnál résztvettek Wiedorn Adolf dr. kir. ügyész, Hinczky Mihály kir. törvényszéki vizsgálóbíró, Fialowski Béla dr. törvényszéki, Magyar Károly dr. fegyház-orvosok és Berkes Lajos helyettes rendőr-alkapitány. A boncolás megállapította, hogy a meggyilkolt nő jobb karján egy 30 centiméteres sérülés van, amit bizonyára védekezés közben kapott, továbbá két hatalmas szúrás a 7-ik borda alatt, mely átütötte a beleket és a szívet s mely az azonnali halált okozta. Tegnap este kihallgatták a tettest, Doroszlóvc Sándort, aki bevallotta, hogy már régebbi idő óta szerelmi viszonya volt az áldozattal. Tegnap feltűnően hidegen bánt vele s ebből szóváltás keletkezett közöttük. Doroszlóvc a kelle-ténél többet ivott s így történt, hogy a szóváltást dulakodás követte, minek során Doroszlóvc a meggyilkoltat arcul ütötte, majd ez össze-vissza karmolta őt s hangosan kiabált segélyért. Már hallotta is nevelő anyjának, Tatarovics Anknak lépteit, mikor beledöfte a kezégyébe akadt konyhakést. A szerencsétlen véget ért fiatal asszonynak a temetése holnap reggel 9 órakor lesz.

Egy előkelő régi hazai biztosító társaság, melynek helyben és a környéken számottevő jövedelmet biztosító üzlete van, január 1-ére megfelelő összeköttetésekkel rendelkező képviselőt keres. — Irásbeli ajánlatok a kiadóhivatalban megtudandó címre kéretnek.

Lucanaoi népszokások és babonák gyűjtése. A Magyar Néprajzi Társaság főtájkári hivatala a következő közérdekű felhívás közzétételére kért fel bennünket:

Tisztelettel kérem a „Torontál” olvasóit, hogy az előttük ismeretes összes magyar és idegen nyelvű lucanaoi népszokásokat s a Luca és Karácsony közti napok babonáit lejegyezni s közlés végett címre megküldeni sziveskedjenek. A hozzám beérkezett közlemények a gyűjtők neve alatt egy külön Néprajzi Füzetben még a jövő év elején meg fognak jelenni. A nagyobb közleményekért külön tiszteletdíj jár, a füzet pedig minden gyűjtőnek ingyen megküldetik.

Tudatom továbbá, hogy társaságunk havi folyóirata, az Ethnographia készséggel teret nyit a többi hazai népszokások pontos ismertetésének is. A szláv és román nyelvű mondókák, rigmusok és énekek eredeti, lehetőleg kiejtés szerint leírt szövegéhez a közlés megkönnyítése végett lehetőleg hű magyar fordításuk is mellékelendő Budapest, Nemzeti Múzeum, 1901. dec. 10. Dr. Sebestyén Gyula főtájkár, az „Ethnographia” szerkesztője.

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erős személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében december hó 23-áról 24-ére hajló éjjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül Budapest k. p. u. tól Győrre, Budapest k. p. u. tól Szabadkára és Budapest k. p. u. tól Aradig külön személyvonatok fognak I., II. és III. oszt. utasokkal közlekedni.

A győri külön személyvonat este 9 órakor indul Budapest k. p. u. ből és éjjel 12 óra 59 pkor. érkezik Győrbe.

A szabadkai külön személyvonat este 9 óra 40 pkor indul Budapest k. p. u. ből és éjjel 3 óra 30 pkor érkezik Szabadkára.

Az aradi különvonat este 9 óra 35 pkor indul Budapest k. p. u. ből és reggel 5 óra 39 pkor érkezik Aradra.

Az említett vonalak állomásaira utazni szándékozó közönségnek saját érdekében áll, hogy a mondott napon ezen külön vonatokat vegye igénybe, mert csak így kerülheti el az ezen külön vonatokat követő rendes személyvonatoknál beállani szokott túlszűfoltással járó kényelmetlen utazást.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Egy árverés következményei. Özv. Zsótér Arpádné szül. Jónás Róza a btkv. 355 § ába ütköző sikkasztás büntetvével vádolva állott ma reggel a törvényszék előtt. Ugyanis özv. Komáromi Jenőné 813 kor. értékű ingóságot adott át vádlottnak, hogy azzal temesvári üzletét berendezze és vezesse. Vádlott a tárgyakat el is vitte Nagybecskerekre Temesvárra. Miután azonban vádlott bizalmatlanságra okot adott, Komáromi több ízben felhívta, hogy a tárgyakat adja neki vissza, de vádlott nem adta ki.

Vádlott szapora böbeszédűséggel védekezik, amiből alig lehetett kihámozni a lényegét. Egész védekezése annyira szoritkozik, hogy ő megvette bírói árverésen azokat a tárgyakat, amelyeknek elsikkasztásával Komáromi ötöt vádolja.

Özv. Komáromi ezzel szemben azt vallja, hogy ő adott át vádlottnak 180 frtot, amivel vádlott tényleg vett is egyet-mást. Azonban azok a tárgyak, amikről szó van, tényleg nem kerültek árverés alá, aukat ő még az árverés előtt adta át Zsótérnek.

A kihallgatott öt tanu vallomása alaposan megingatta vádlott védekezését.

Miután vádlott újabb tanukra hivatkozott, a bíróság a tárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése december 12-én.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, dec. 12.

Az esztendő utolsó érdemleges ülésére gyülekeztek ma a honatyák. A boldog vakáció nagyon is előre vetette árnyékát, csak kevesen verődtek össze, hogy kivegyék részüket a vármegyék pénzéről szóló törvényjavaslat tárgyalásában.

A vármegyei pénztárak vitájával hamarosan is végzett a Ház. A mi ellenvetés elhangzott, arra az ülés végén reflektált Széll Kálmán. A vármegyéket éppenséggel nem kell féltetni a ja-

vaslattól, amely nem hogy erejét nem csökkenti, de éppen növeli azt. A miniszterelnök aztán sorra foglalkozik a szónokok beszédeivel s a Ház tüntető helyeslése között cáfolta meg azokat. Beszéde végén a Ház a miniszterelnököt zajosan megéljenzte.

Még egy érdekes tárgya volt az ülésnek: a következő ülés idejének a meghatározása. A Ház e szerint január 7-én tartja érdemleges ülését, de még ebben az évben formális ülésre gyűlt össze, hogy tudomásul vegye a főrendiház szombatban tartandó ülésének határozatát. Ebben az ülésben veszi tárgyalás alá a főrendiház a képviselőházban már elfogadott indemnitit, a mely így, még kellő időben törvényerőre emelkedik.

A bolgár fejedelem Pétervárot.

Budapest, dec. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ferdinánd bolgár fejedelem, mint Szófiából jelentik, a tavasszal Miklós orosz cár látogatására Pétervárra utazik. A fejedelem ebből az alkalomból át fogja adni a cárnak II. Sándor cár Szófiában felállítandó emlékszóbrának bronzba öntött kicsinyített mását Ferdinánd fejedelem pétervári tartózkodása alatt valószínűleg oda fog hatni, hogy a Sipka-szorosban ujjonnan fölépített orosz kolostor beszentelési ünnepélyén a cári családnak valamely tagja is résztvegyen. A beszentelési ünnepélyt jövő év augusztus 11-én tartják meg, a mikor a bolgár hadsereg egyúttal nagy hadgyakorlatot is fog végezni a történelmi nevezetességű hegyszorosban.

Öngyilkos iskolaigazgató.

Budapest, dec. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szenzációs öngyilkosság történt tegnap Magyaróvárott. Kovács Béla, az ottani áll. polgári iskola igazgatója agyonlőtte magát. Az okokról közlelbi részletek hiányoznak, csak annyi tudható, hogy az öngyilkosságot hivatalvizsgálat előzte meg.

A szerb kölcsön.

Budapest, dec. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi hírek szerint a szerb állam 35 millió frank kölcsönt készül felvenni.

Árvizek.

Budapest, dec. 12. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kölnből jelentik: Ma ismét számos rajnamelléki vidékről jelentenek árvizet. Köln mellett számos község viz alatt áll. A hajózás szünetel.

Határidő-üzlet.

Budapest, dec. 12. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Készáruban teljesen szünetelt a forgalom; a határidő-üzletben nagyon bágyadt irányzat mellett alig volt egy-két kötés, a jegyzések jobbára csak névlegesek. Kötések:

Buza 1902. áprilisra . . . 8.68—8.69
Rozs 1902. áprilisra . . . 7.35—7.36
Tengeri 1902. májusra . . . 5.52—5.53
Zab 1902. áprilisra . . . 7.48—7.49

KÖZGAZDASÁG.

□ Elhanyagolt növénytermelési ágak. Hazánkban számos oly mezőgazdasági termény, különösen pedig ipari növények és vetőmagvak hozatnak be roppant nagy mennyiségben a külföldről, a melyek a mi viszonyaink között igen jó minőségben lennének előállíthatók és termelhetők s ami által jelentékeny pénzüsszegnek kiszivárgása gátoltnék meg. Hogy ez tényleg így van, arról bizonyosságot tesznek a statisztika következő adatai. Tíz évi behozatalunk volt: kerti vetőmagvak és fűmagvakban 249.532 q.; lőhere és lucernamagban: 58.297 q.; len, kender és egyéb olajos növények

magvaiban: 50.056 q.; lencse, borsó és paszulyban: 278.545 q.; tataréka és kölesben: 41.821 q. stb. stb.

Ezen adatok mindenesetre elszomorítók, mert jelzik, hogy a magyar mezőgazdák az ösapáktól örökölt conservativismusból nem tudnak kibontakozni s dacára a jobbról-balról érkező tanácsok özőnének, a gazdálkodási üzletvitel terén még mindig a külterjes iránynak hódolnak ott is, a hol az intenzív gazdálkodás minden előfeltételei felfalálhatók. Nem akarjuk mi ezt mondani, hogy a fent elősorolt magvak összes mennyisége itt állíttassék elő, annál kevésbbé is, mert hiszen köztudomású, hogy az összes külföldről importált magvak itt kellő mennyiségben nem is volnának természetők; de viszont nem hallgatjuk el megütközésünket a tényleg létező állapotok felett, mert az is tény, hogy széles ez országban találhatunk azért oly helyeket, hol egyes speciális fajok kivételével ha nem is teljesen hasonló, de legalább megközelítő minőségű növényeket, illetve magvakat produkálhatnánk.

A szakemberek részéről nagy körültekintés sel végrehajtott termelési kísérletek eredményei véleménykülömbőség nélkül igazolják ezen állításunkat s így azt hisszük, hogy a köz érdekében cselekszünk akkor, midőn szavunkat a jelzett növények intenzívebb felkarolása, illetve termelése érdekében felemeljük. — Külföldön egyes emberek tizezreket raknak félre ilyen speciális növények termelésével elért jövedelemből, annak dacára, hogy termelési költségük a föld okszerűbb megmunkálása, a különböző műtrágyák használata, a gondosabb ápolás stb. effélék által jelentékenyen magasabb. Nálunk pedig szégyenszemre marad minden a régiiben.

Reméljük, megértik szavunkat azok, a kikhez intéztük s a jövőben már tanácsunkat követendik.

□ Állatbetegségek. A földmivélsügyi miniszterium közlése szerint Torontálvármegye területén a következő állatbetegségek észleltettek a legutóbbi időben:

Veszettség:

antalfalvai j. Tomasovác 1 u.,
bánlaki j. Györgyháza 1 u.,
párdányi j. Jánosföld 1 u.
zsombolyai j. Zsombolya 1 u.

Takonykór és bőrféreg:

antalfalvai j. Czrepája 1 u., Torontálvásárhely 2 u.,
nagykikindai j. Mokrin 1 u.,
törökbecsei j. Karlova 1 u.,
törökkanizsai j. Kükékháza 1 u.,
zsombolyai j. Tóba 1 u.,
Nagy-Kikinda v. 1 t.

Rühkór:

antalfalvai j. Torontál-Sziget 1 u.,
törökkanizsai j. Oroszlámos 1 u.

Sertésvész:

bánlaki j. Partos 5 u.,
módosi j. Keresztes 1 p.,
nagybecskereki j. Szerb-Elemér 1 p.,
nagykikindai j. Magyar Pádé 1 p.,
nagyszentmiklósi j. Szerb-Nagy Szentmiklós 1 u.,
párdányi j. Fény 1 u., Uj Pécs 5 u.,
törökbecsei j. Török-Becse 1 t.,
törökkanizsai j. Deszk 1 u., Szerb Keresztur 15 u.,
zsombolyai j. Kis-Komlós 6 u., Magyar Cernya 1 p.,
Nagy-Tószeg 10 u., Zsombolya 2 u.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zsombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 8 óra 58 p.

ZIMMERER ANTAL

fűszer-, anyag-, festék- és csemege-kereskedés
NAGYBECSKEREKEN.

Nagyszerű választék különféle karácsonyfa-diszítésekben.

Legnagyobb raktár:
savanyú, seljemi,
csokoládé, töltött
bonbonokban.

Friss
fiumei
Suchard
és
Fürth-
csokoládé.



Nagy készlet különféle
bonbonierekben,
igen czélszerűek
karácsonyi
és újévi
ajándéknak.

Nagy választék:
töltött csokoládé-
rudakban és
süteményekben.

Legpontosabb kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

1184 6.2

Elsőrendű tűzifa.

Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN

a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányából.

Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.

Legjobb faszén.

Kaphatók:

KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél 1010-50.27

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.

Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 85. sz.

ARMBRUSTER JÓZSEF

fűszer, csemege, anyag- és festék-kereskedése, Hunyady-(fő-)utca.
Fióküzlet: Ferencz József-tér 503/7. sz. a. a városház-épület sarkán.

Ajánlja dus raktárát thea, thea-sütemény, rum, likör

és cognac-ban.

Továbbá nagy választék karácsonyfa-diszitmények,

sütemények, bonbonierek-ben.

Naponta friss sonka.

Asztali borok, Dietzl József-féle palack-borok, champagner stb.

BUR ITAL,

legtisztább gyomorerosító ital, legcélszerűbb reggeli előtt.

Különös figyelembe ajánlom fióküzletemet, mely mint csemegekereskedés dusan
be van rendezve.

Legjobb és legpontosabb kiszolgálás. 154-84

Két szoba, konyha és a szükséges
mellékhelyiségekből álló

lakás

azonnal kiadó (1055-x.39)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

Hirdetések

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját
érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és ipareik-
keiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta helyeg-
mentesek és annyira olcsók, hogy a ki nem hirdet,
az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Toronto” kiadóhivatalában.

GOLDBERG MIHÁLY

óras és aranyműves, Nagybecskerek, fő-utca (Liptay-féle ház).

Ajánlja nagy raktárát mindennemű arany- és ezüst-árakban,

mint gyűrűk, függők, láncok stb.

Valódi svájci zsebórák. — Jaga-órák.

Javítások arany- és ezüstnemű tárgyaknál, valamint órajavi-
tások a legjobban és legpontosabban eszközöltetnek. — Szolid árak.

(1171-5.8)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Jarkovác község előljárósága.

4413. szám 1901.

1296-22

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság ezennel
közhírré teszi, miszerint Jarkovác
község vásár- és piac-vámszedési jogát
1902. évi január hó 1-ével kezdődő 1 évre
Jarkovác községházánál folyó évi
december hó 15 én délután 3 órakor nyilvános
árverésen bérbe fogja adni.

Kikiáltási ár 1605 korona. Az árverési
feltételek a községi jegyzői irodában a
hivatalos órákon belül szabadon betekint-
hetők.

Kelt Jarkovácson, 1901. évi december
hó 5 én.

Stefánovits,
jegyző.

Markovics,
bíró.

SIDA ALAJOS

ékszerész • Juwelier

Nagybecskerek, Hunyady utca.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindenféle
arany, ezüst és ékszerekből,

valamint nagy választék

china-ezüst tárgyakból

a legjutányosabb árak mellett.

(1183-32)

JAVÍTÁSOK,

valamint befoglalások pontosan, a leg-
szébb kiviteiben készítettnek.

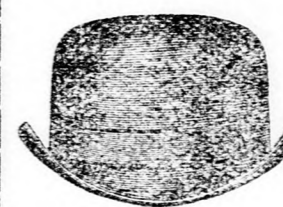
Karácsony- fák

kaphatók

Ro'sa Béla

üzletében, Nagybecskereken.

(1298-31)



LIPTAY ISTVÁN

kalap- és uri divat-kereskedése

Nagybecskerek Hunyady-(fő-)utca

A közeledő ünnepek alkalmából szíves
figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek,
hogy

kalap, ingek, nyakkendők, keztyűk,

valódi orosz galosni-ban

csakis elsőrendű és legdivatosabb gyártmányo-
kat tartok raktáromon.

(1157-10.5)